

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์หมากแข้ง
อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ

คำนำ

เหตุการณ์ความเสียหายด้านการทุจริตเกิดความแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอได้ยาก ความเสียหายจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายเกิดขึ้น ก็จะเป็นการเกิดความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันการทุจริตล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์หมากแข้ง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตของรัฐ ตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์หมากแข้ง ที่ ๔๘๑/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์หมากแข้ง กำหนดให้ทุกส่วนราชการมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ ในการนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์หมากแข้ง จึงจัดทำการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานประกอบด้วย ผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับความเสี่ยง ตลอดจนมาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์หมากแข้ง
อำเภอวังโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ

องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์หมากแข้ง ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนที่แสดงถึงการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ภายใต้การประเมินการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment : OIT) ข้อ ๓๐ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ตามภารกิจของหน่วยงาน ประกอบไปด้วยประเด็นดังต่อไปนี้

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง
๔. การบริหารงานบุคคล

เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต

มีโอกาสดังเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้ง/ปี		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสดังเกิดขึ้นเป็นประจำ หรือ
		มีโอกาสดังเกิดขึ้นมากกว่า ๕ ครั้ง ปี
๔	สูง	มีโอกาสดังเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือ
		มีโอกาสดังเกิดขึ้นไม่เกิน ๔ ครั้ง/ปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังเกิดขึ้นบางครั้ง หรือ
		มีโอกาสดังเกิดขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้ง/ปี
๒	น้อย	มีโอกาสดังเกิดขึ้นน้อยครั้ง หรือ
		มีโอกาสดังเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้ง/ปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังเกิดขึ้นยาก หรือ
		มีโอกาสดังเกิดขึ้น ๑ ครั้ง/ปี

เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ ที่ส่งต่อการดำเนินงาน

ตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน)
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษ ซ้ำมุลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้านความโปร่งใส สื่อมวลชนลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท	หน่วยงานตรวจสอบ เข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๓๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า	แทบจะไม่มี

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนคำอธิบายได้ตามความเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงของหน่วยงาน

กำหนดระดับความเสี่ยง (Degree of risk) โดยใช้ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood) คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ซึ่งระดับความเสี่ยงกำหนดไว้ ๘ ระดับ ดังนี้

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕-๒๕
๒	ความเสี่ยงระดับสูง	๙-๑๔
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๔-๘
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑-๓

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

สถานะสีเขียว = ความเสี่ยงต่ำ

สถานะสีเหลือง = ความเสี่ยงระดับปานกลาง (สามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวัง ในระหว่างการปฏิบัติงาน ปกติควบคุมได้)

สถานะสีส้ม = ความเสี่ยงระดับสูง (งานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุม)

สถานะสีแดง = ความเสี่ยงระดับสูงมาก (งานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก ไม่สามารถตรวจสอบหรือกำกับติดตามได้)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์หมากแข้ง อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาสเกิด	ผลกระทบ/ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยงการทุจริตต่ำ	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๑	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	เหตุการณ์ความเสี่ยง ๑.การใช้ดุลพินิจในการอนุมัติ อนุญาต ยกเว้นระเบียบที่เอื้อประโยชน์กับผู้ขอ อนุญาตบางรายที่คุณสมบัติไม่ถูกต้อง ครบถ้วนตามเกณฑ์ ๒.เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ ระหว่างการตรวจสอบเอกสาร หลักฐานประกอบการพิจารณาขออนุมัติ/ อนุญาต	๒	๑	ต่ำ	๑.จัดทำหลักเกณฑ์ มาตรการการตรวจ สอบการใช้ดุลพินิจและเผยแพร่แก่เจ้าหน้าที่ ของหน่วยงาน ปฏิบัติต้องทำตาม กฎระเบียบ โดยมีความเป็นกลาง ๒.จัดทำคู่มือสำหรับประชาชนประกอบ ด้วยหลักเกณฑ์ เช่น วิธีการ เอกสารที่ใช้ใน การขออนุญาต ขั้นตอนและระยะเวลา ค่าธรรมเนียมมา และขีดประกาศไว้ ณ สถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งเผยแพร่สื่อ ต่างๆ เช่น ประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ ๓.จัดทำมาตรการและระบบการ รับเรื่องร้องเรียนการทุจริต	สำนักปลัด
๒	การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการ ตามภารกิจ	๑.การเลือกปฏิบัติในการให้บริการ ตามภารกิจ ให้บริการแก่ผู้รับบริการ เช่น บุคคลในวงงานท้องถิ่นหรือประชาชน ทั่วไป โดยไม่เสมอภาคเนื่องจากความ สัมพันธ์หรือผลประโยชน์ส่วนตัว ๒.การรับของขวัญจากบุคคลอื่นเพื่อช่วย ให้บุคคลนั้นได้ประโยชน์จากองค์กร	๓	๒	ปานกลาง	๑.จัดทำประกาศมาตรการการรับสินบน ๒.มาตรการ No Gift Policy ๓.การใช้บัตรคิวในการติดต่อราชการ ๔.เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในการ ปฏิบัติงานให้กับบุคลากรทราบและถือ ปฏิบัติ ๕.หากมีสถานการณ์การให้ของขวัญ ควร ปฏิเสธการรับของขวัญ ของก้านัส โดยอธิบาย ว่าเป็นการขัดต่อกฎหมายนโยบายของรัฐ	ทุกสำนัก/กอง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์หมากแข้ง อำเภอเมืองหนองบัวลำภู

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาสเกิด	ผลกระทบ/ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยงที่ต่ำ	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง	๑. การกำหนดราคากลางไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ - กำหนดราคากลางสูงเกินความเป็นจริง. ๒. การจัดทำร่างขอบเขตงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ กำหนดคุณสมบัติให้ใกล้เคียงยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่งหรือผู้ขายรายใดรายหนึ่ง ไม่เปิดกว้างเป็นการทั่วไป เป็นการเอื้อประโยชน์ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ๓. การตรวจรับพัสดุไม่ตรงตามแบบรายการ/รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะที่กำหนดไว้ในสัญญา	๓	๒	ปานกลาง	๑. ยอมรับให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานต้นสังกัดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ประกาศเผยแพร่ราคากลาง ๒. แต่งตั้งผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานพัสดุนั้นๆ เป็นคณะกรรมการ - เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้าตรวจสอบร่างประกาศ ขอบเขตของงาน รายละเอียดคุณลักษณะ ๓. แต่งตั้งผู้ตรวจรับพัสดุนิติคุณตรวจสอบรับพัสดุตามความเหมาะสม และไม่แต่งตั้งเจ้าหน้าที่คนเดิมเป็นประจำ - มีการถ่ายรูปการตรวจรับพัสดุไว้เป็นหลักฐาน	กองคลัง
๔	การบริหารงานบุคคล	๑. การใช้อำนาจเรียกรับผลประโยชน์/ การให้และการรับของขวัญสินน้ำใจ เพื่อหวังความก้าวหน้า เช่น การประเมินความดีความชอบ การแต่งตั้งโยกย้าย การดำเนินการทางวินัย	๓	๒	ปานกลาง	๑. ทำประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเลื่อนขั้นเงินเดือน และแจ้งให้พนักงานทุกคนรับทราบ ๒. พิจารณาผลการปฏิบัติงาน ข้อมูลการขาดราชการ มาสาย และการรักษาวินัย ๓. มีขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการการเลื่อนเงินเดือนและคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน	สำนักปลัด